

รายงานสถานการณ์ประมงยุโรปเดือนธันวาคม 2560¹

ปิติชาติ ไชยเสนา
เศรษฐกรปฏิบัติการ

ภาพรวมสถานการณ์ประมงยุโรป

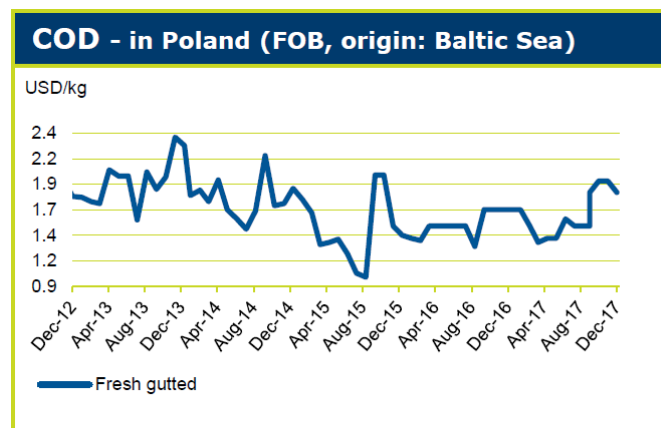
ยุโรปมีความต้องการสินค้าสัตว์น้ำสูงช่วงเทศกาลคริสต์มาส มีการบริโภคสัตว์น้ำมาก สัตว์น้ำที่ได้รับความนิยมสูงแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่คนยุโรปนิยมบริโภคมาแต่เดิมเช่นกลุ่มปลา carp ปลาคอดหมักเกลือ และกลุ่มสัตว์น้ำราคาสูงได้แก่ กุ้งล็อบสเตอร์ หอยนางรม ปู สำหรับหมึกมีปริมาณผลผลิตต่ำ และแนวโน้มราคายังคงสูงต่อไป ราคาสัตว์น้ำบางชนิดสูงมาก แต่ราคาจะปรับตัวลงหลังช่วงเทศกาลคริสต์มาส

ปลาหน้าดิน (Ground fish)

ช่วงคริสต์มาสเป็นช่วงที่ยุโรปนิยมบริโภคปลาคอดหมัก ทั้งแบบหมักเกลือและปลาสด โดยเฉพาะทางตอนใต้ของทวีป ปลาคอดแปซิฟิกฟิลเลหมักเกลือ (*Gadus macrocephalus*) ทำจากวัตถุดิบปลาแซ่ซึ่งมีราคาสูง และมีสินค้าคงเหลือในตลาดน้อย ผู้ค้าคาดว่า การกำหนดปริมาณการจับ (Total Allowable Catch : TAC) และความต้องการวัตถุดิบปริมาณมากจากสหรัฐฯ และจีน จะทำให้ราคาปลาคอดแปซิฟิกสูงขึ้นต่อเนื่องต่อไปในเดือน มกราคม และ กุมภาพันธ์ 2561

ปลาคอดแอตแลนติกหมักเกลือฟิลเล (*Gadus morhua*) ทำจากวัตถุดิบปลาสดจากหมู่เกาะฟาโรและไอซ์แลนด์ มีสต็อกเหลือน้อยมากในตอนนี้ และใกล้สิ้นสุดช่วงทำประมงเนื่องจากเข้าสู่ฤดูหนาว ผลผลิตจากหมู่เกาะฟาโรแทบไม่มีเหลือ ตลาดสเปนมีความต้องการสูงทำให้ราคาปลาคอดหมักสูงขึ้นมาก

ราคาปลา Alaska Pollock ที่ตลาดวอชิงตันสูงขึ้น ความต้องการที่ตลาดมอสโกสูง ราคาคงที่แต่มีแนวโน้มสูงขึ้น การจับปลาคอดในไอซ์แลนด์ได้ผลดีช่วงพฤศจิกายนถึงต้นธันวาคม ราคาปลาจึงลดลงจากช่วงต้นปี

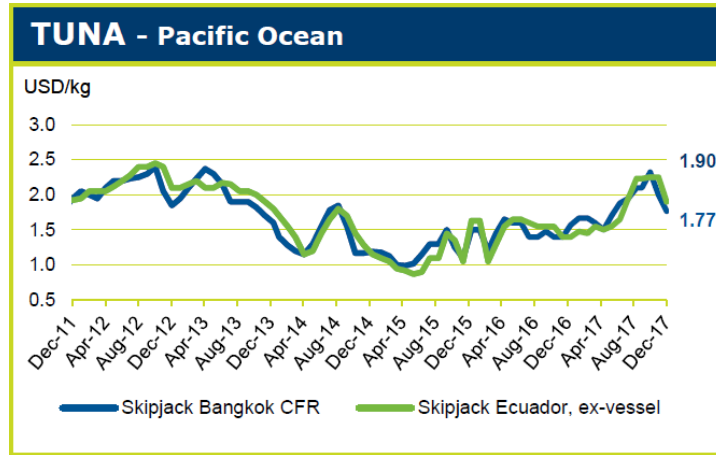
แผนภูมิที่ 1 แนวโน้มราคาปลาคอดจากทะเลบอลติกในตลาดโปแลนด์

ปลาทูน่า (Tuna-Billfishes)

ทูน่าที่ตลาดกรุงเทพฯ ราคาลดลงโดยเฉพาะทูน่าสคิปแจ็ก ตลาดกรุงเทพฯ เป็นผู้กำหนดแนวโน้มราคาสำหรับอุตสาหกรรมทูน่ากระป๋อง วัตถุดิบสำหรับโรงงานแปรรูปที่ไทยมีเพียงพอ เนื่องจากราคาทูน่าสคิปแจ็กลดลงอย่างต่อเนื่อง ประมงทูน่าในแปซิฟิกตะวันตกและแปซิฟิกตอนกลางอยู่ในระดับปานกลางถึงดี ยกเว้นบริเวณ Kiribati ที่เจอสภาพอากาศที่ไม่ดี

¹ European Price Report Issue 12/2017, December 2017. Rome, Italy.

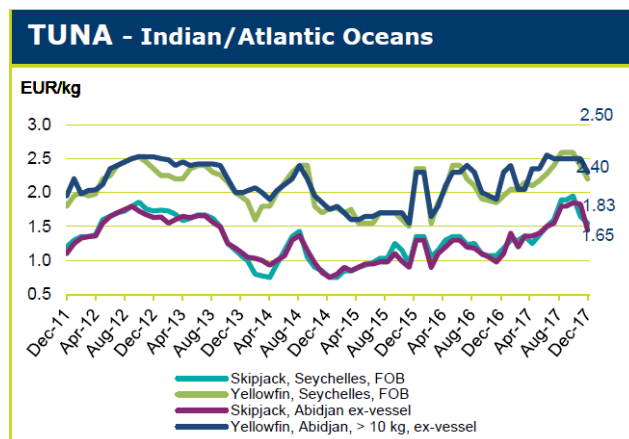
วันที่ 9 พฤศจิกายน IATTC² ประกาศห้ามจับสัตว์น้ำ รอบที่ 2 บริเวณแปซิฟิกตะวันออกและแปซิฟิกตอนกลาง ระยะเวลา 72 วัน จะสิ้นสุดวันที่ 19 มกราคม 2561 เรือจับทูน่าร้อยละ 65 ของเอกวาดอร์ปฏิบัติตามประกาศนี้ ถึงแม้จะมีการหยุดทำประมงตามข้างต้น แต่ราคาทูน่าสคิปแจ็คยังคงลดลงอยู่ที่ 2,100 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน ลดลงร้อยละ 17 จากช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน เป็นผลจากทูน่าสคิปแจ็คที่กรุงเทพฯ มีราคาต่ำโดยเปรียบเทียบและความต้องการทูน่ากระป๋องจากยุโรปและอเมริกาตกลง โดยผู้นำเข้าใช้การรอให้ราคาลดลงต่อไปอีก

แผนภูมิที่ 2 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบจากกรุงเทพฯ (ราคา CFR) และเอกวาดอร์ (ราคาสินค้าหน้าท่า)

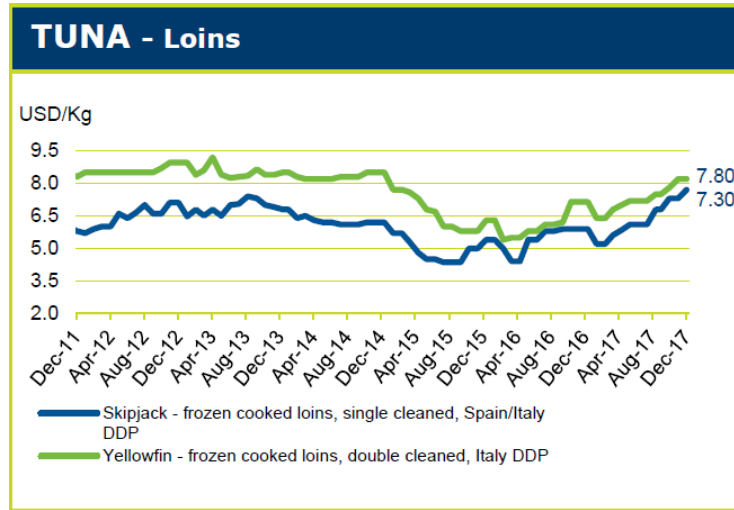
การทำประมงในมหาสมุทรอินเดียลดลง เนื่องจากเป็นช่วงปิดการทำประมงทูน่าครีบลีงสำหรับเรือสเปน การขนถ่ายสินค้าลดลง แต่ปริมาณวัตถุดิบคงเหลือในโรงงานแปรรูปท้องถื่นเพียงพอ ราคาทูน่าท้องแถบและครีบลีงลดลง ตามสถานการณ์ตลาดโดยรวม

การทำประมงทูน่าในมหาสมุทรแอตแลนติกลดลง วัตถุดิบคงเหลือปานกลาง ราคาทูน่าสคิปแจ็คทูน่าครีบลีงลดลง ตามแนวโน้มราคาโลก การห้ามใช้อุปกรณ์ทำประมงประเภทเครื่องมือล่อปลา (Fish Aggregating Device : FADs) ประจำปีเป็นเวลา 2 เดือน บริเวณมหาสมุทรแอตแลนติกจะเริ่มในวันที่ 1 มกราคม 2561 ราคาทูน่าสคิปแจ็คและครีบลีงลดลงในตลาดยุโรป ราคาเนื้อทูน่าลอยน้จากทูน่าครีบลีงราคาคงที่ แต่ความเคลื่อนไหวของตลาดซาลง เนื่องจากเข้าสู่ช่วงเทศกาลสิ้นปี และเนื้อทูน่าลอยน้ปลอดภาษีกำลังจะเข้าสู่ยุโรป

แผนภูมิที่ 3 แนวโน้มราคาปลาทูน่าสคิปแจ็คและทูน่าครีบลีงจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแอตแลนติก

² IATTC Inter-American Tropical Tuna Commission คณะกรรมาธิการทูน่าเขตทวีปอเมริกา

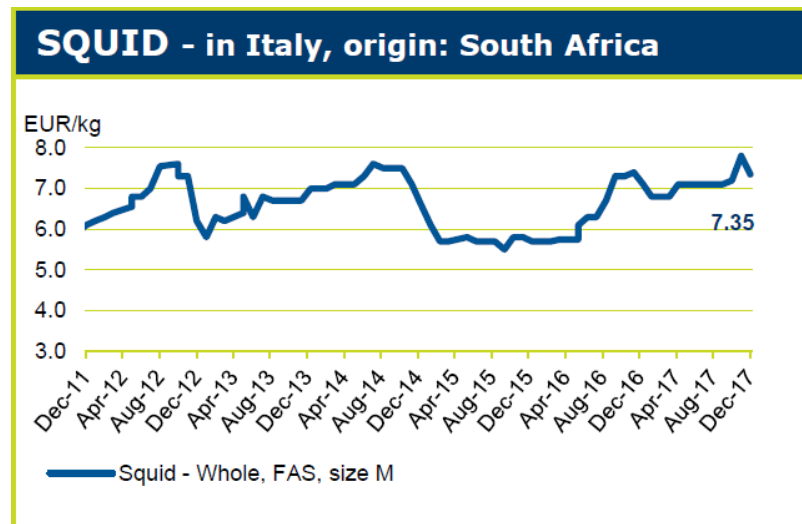
แผนภูมิที่ 4 แนวโน้มราคาเนื้อทูน่าลอยน้ทอ้งแถบและครึ่งเหลืองในตลาดสเปนและอิตาลี

ปลาผิวน้ำขนาดเล็ก (Small Pelagics)

การทำประมงปลาเฮอริงจากทะเลบอลติกได้ปริมาณดี แต่มีหยุดเนื่องจากน้ำทะเลเป็นน้ำแข็ง ราคาปลาเฮอริงในโปแลนด์ลดลง ราคาปลา sprat สูงขึ้นเนื่องจากมีปลาน้อย แต่ยังคงเป็นปลาที่มีราคาต่ำสุดที่ 0.18 เหรียญสหรัฐฯ ต่อกิโลกรัม ปลาแปซิฟิกเฮอริงล้นตลาด และขายที่ราคาต่ำสุดที่ตลาดวลาดีวอสต็อก ส่วนที่มอสโคว์ขายที่ราคาเดิมจากเดือนที่ผ่านมา

หมึก (Cephalopods)

ประมงหมึกกล้วยในแอฟริกาได้จับได้ปริมาณมาก หลังจากสิ้นสุดช่วงที่ห้ามจับแล้ว ส่วนใหญ่เป็นหมึกขนาดใหญ่ ราคาเสนอซื้อจากตลาดยุโรปลดลงบ้างแล้ว หลังจากทีราคาสูงมากในเดือนพฤศจิกายน หมึกกระดองมีความต้องการต่ำราคาจึงลง หมึก octopus ราคาสูงมาก ราคาหมึกขนาดเล็กขายอยู่ที่ 10 ยูโรต่อกิโลกรัม ขนาดใหญ่ 11 ยูโรต่อกิโลกรัม ส่วนใหญ่มาจากโมร็อกโก และ มอริทานี อินโดนีเซีย แต่ช่วงเดือนธันวาคมหมึกจากอินโดนีเซียลดลง และราคาหมึก octopus สูงขึ้นรายวัน

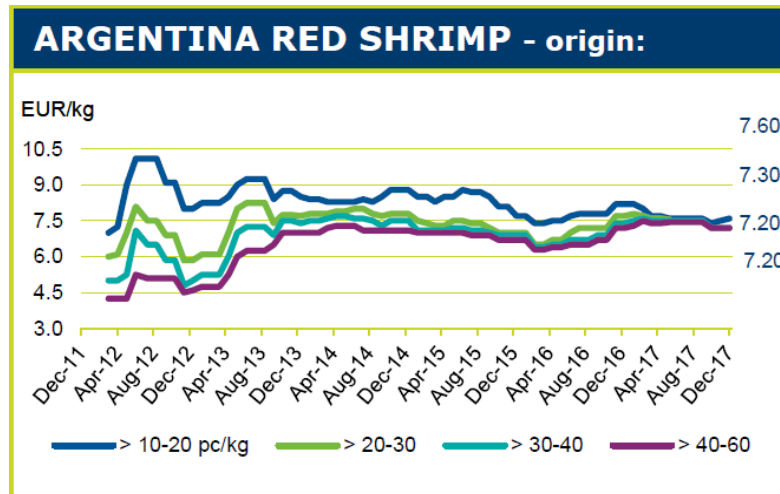

แผนภูมิที่ 5 แนวโน้มราคาหมึกจากแอฟริกาใต้ในตลาดอิตาลี

กุ้ง (Crustaceans)

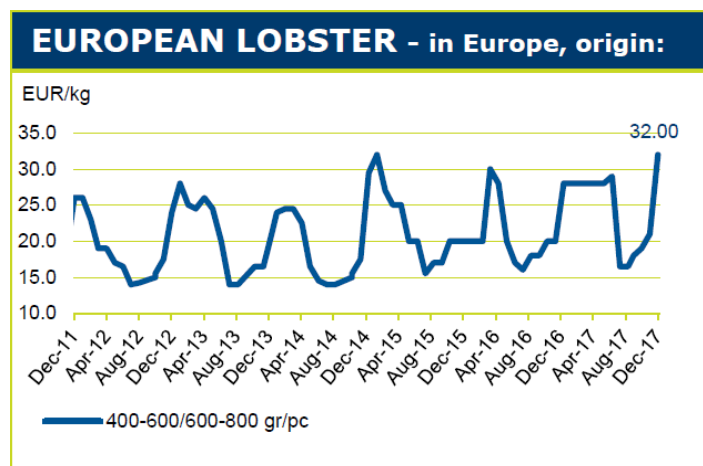
ยุโรปกลับต้องการกุ้งในช่วงคริสต์มาสไม่สูง ทั้งที่กุ้งเป็นส่วนประกอบอาหารที่สำคัญในช่วงเทศกาลนี้ ทำให้ราคายังคงตัวหรือลดลง โดยเฉพาะกุ้งขนาดเล็ก

อาร์เจนตินาไม่มีสต็อกกุ้งแช่แข็งเหลือ และความต้องการผลผลิตบ่นฝั่งสูงทำให้ราคาสูงตาม มีการโปรโมทสินค้ากุ้งอาร์เจนตินาในยุโรปช่วงคริสต์มาสทำให้อุดขายสูง ราคาคงที่แต่ยังไม่พบปัญหาเรื่องปริมาณสินค้า ยกเว้นกุ้งขนาดใหญ่ 10/20 มีแนวโน้มราคาที่สูงขึ้น ในช่วงต้นปี 2560 กุ้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ราคาไม่ต่างกัน แต่ตอนนี้ราคาเริ่มต่างกันมากขึ้น

แผนภูมิที่ 6 แนวโน้มราคากุ้ง red shrimp จากอาร์เจนตินา

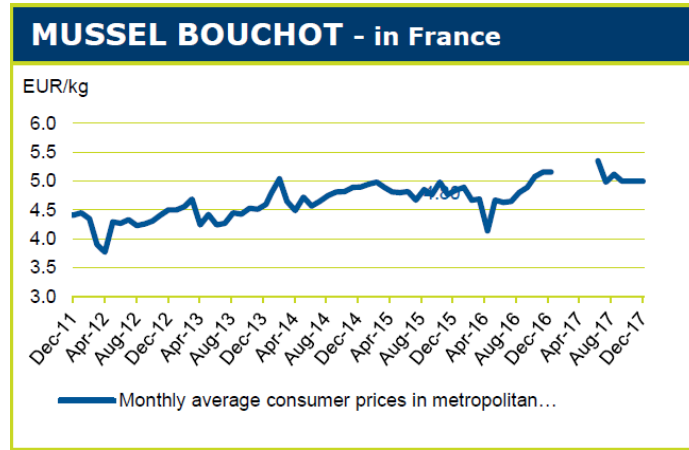
ล็อบสเตอร์นอร์เวย์กำลังอยู่ในความต้องการสำหรับช่วงคริสต์มาส ราคาในตลาดสเปนและอิตาลีสูงขึ้น ความต้องการยุโรปเียนล็อบสเตอร์สูงขึ้นเช่นกัน การทำประมงต่ำในพื้นที่ยุโรป ราคาสูงขึ้นกว่า 32 ยูโรต่อกิโลกรัม

แผนภูมิที่ 7 แนวโน้มราคายุโรปเียนล็อบสเตอร์ในตลาดยุโรป

หอยสองฝา (Bivalves)

ยอดขายหอยแมลงภูในฝรั่งเศสคงที่ เนื่องจากไม่เป็นที่นิยมบริโภคมากนักในช่วงฤดูหนาว ผลิตภัณฑ์ทุกรูปแบบมีวางจำหน่าย หอยแมลงภูจากสเปนขายที่ราคาต่ำกว่าหอยแมลงภูจากฝรั่งเศสซึ่งขายที่ราคาประมาณ 5 ยูโรต่อกิโลกรัม อย่างไรก็ตามคาดว่า การบริโภคช่วงเทศกาลจะทำให้ยอดขายหอยนางรมฤดูกาลนี้ดีขึ้น

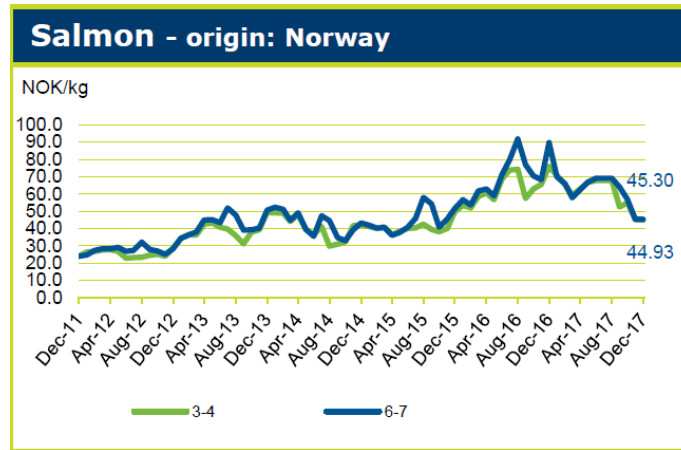
แผนภูมิที่ 8 แนวโน้มราคาหอยแมลงภู่งจากฝรั่งเศสในตลาดยุโรป

สถาบันวิทยาศาสตร์ของฝรั่งเศส (French scientific institution : IFREMER) รายงานการติดตามอัตราการตายสะสมของหอยนางรม (oyster mortalities) เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 พบว่าโดยเฉลี่ย ลูกพันธุ์หอยนางรมมีอัตราการตายสะสมร้อยละ 65.4 โดยมีความแตกต่างและผันผวนสูงในแต่ละพื้นที่ ส่วนหอยนางรมวัยอ่อนและหอยนางรมตัวเต็มวัยมีอัตราการตายต่ำกว่ามากที่ระดับร้อยละ 7 และร้อยละ 6.9 ตามลำดับ โดยอัตราการตายของลูกพันธุ์หอยนางรมอยู่ในระดับเดียวกับปี 2559 แต่ว่าอัตราการตายของหอยนางรมวัยอ่อนและหอยนางรมตัวเต็มวัย ยังคงต่ำกว่าปีที่ผ่านมา หอยนางรมมีอัตราการโตต่ำในช่วงฤดูร้อน ทำให้คาดว่าหอยตามขนาดที่ต้องการจะมีไม่เพียงพอสำหรับช่วงเทศกาลปลายปี หอยนางรมในฝรั่งเศสขนาดไซส์ 3 ขยายอยู่ที่ 4.6 ยูโรต่อกิโลกรัม ราคาขายปลีกอยู่ที่ 17.60 ยูโรต่อโหล ในช่วงนี้ขนาดพิเศษมีราคาสูงได้ถึง 2.8 ยูโรต่อตัว

ปลาแซลมอน (Salmon)

ช่วงเทศกาล ฟาร์มแซลมอนไม่ได้กำไรสูงเหมือนเมื่อตอนปลายปี 2559 ที่ตอนนั้นราคาสูงมาก ราคาแซลมอนในสัปดาห์ที่ 49 ปี 2560 อยู่ที่ 6.11 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2559 อยู่ร้อยละ 36 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากสองสามสัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งราคาลงไปต่ำสุดในรอบ 2 ปี เนื่องจากผลผลิตแซลมอนนอร์เวย์ช่วงครึ่งปีหลังปริมาณมาก มีอุปทานส่วนเกินของปลาที่ยังไม่ได้ขาย ทำให้ราคาแซลมอนลดลงทั่วทั้งภูมิภาค รายงานแจ้งว่าการเลี้ยงได้ผลดีมาก ทั้งด้านอัตราการเติบโต และโรคระบาดลดลง ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปีก่อน สังเกตได้จากตัวเลขมูลค่าส่งออกแซลมอนนอร์เวย์ในเดือนพฤศจิกายน ของสมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์ (The Norwegian Seafood Council : NSC) ที่ลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน ปี 2559 ทั้งที่ปริมาณส่งออกเพิ่มร้อยละ 11 เป็น 103,000 ตัน

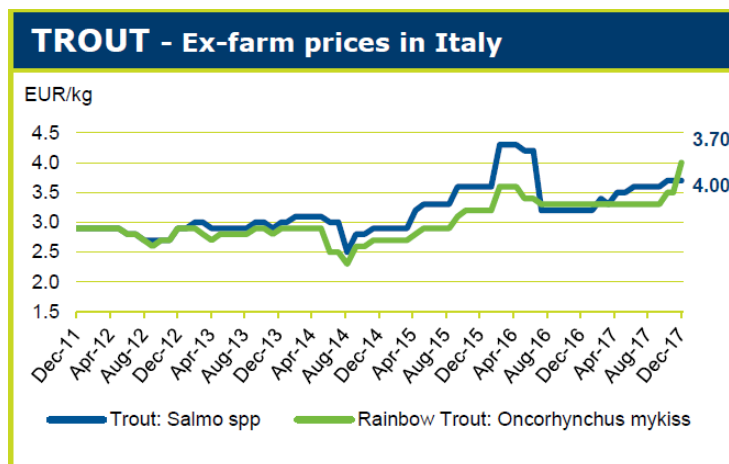
แนวโน้มราคาล่วงหน้า (forward price) เดือนธันวาคม 2560 และ ไตรมาสแรกปี 2561 อยู่ที่ 6.28 และ 6.87 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ถึงแม้ว่าความต้องการแซลมอนสูง แต่อุปทานส่วนเกินในปัจจุบันประกอบกับผลผลิตแซลมอนนอร์เวย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 5-7 จึงคาดว่าแนวโน้มราคาจะไม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

แผนภูมิที่ 9 สถานการณ์ราคาแซลมอนจากนอร์เวย์

ปลาเทราต์ (Trout)

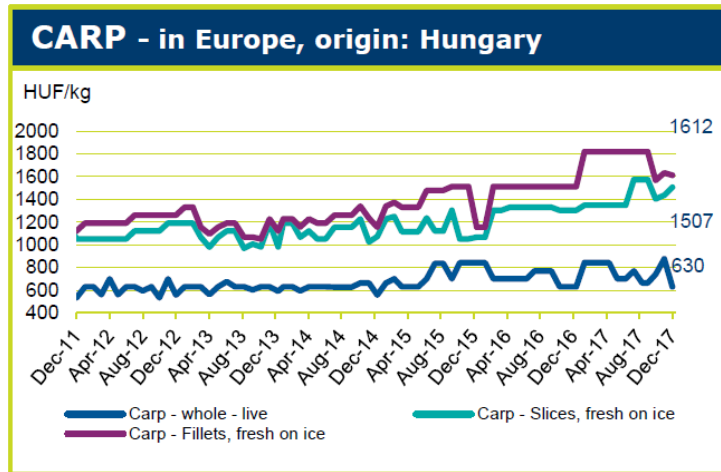
แนวโน้มสถานการณ์ผลผลิตปลาเทราต์คล้ายปลาแซลมอน กล่าวคือมีปริมาณสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา แต่ในกรณีปลาเทราต์ผลผลิตลดลงอย่างมาก ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และผลผลิตในปัจจุบันยังคงต่ำกว่าในช่วงเดียวกันของปี 2558 ดังนั้นราคาจึงสูง แต่ NSC รายงานปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 36 เบลารุสและญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของปลาเทราต์นอร์เวย์ ราคาปลาเทราต์ในอิตาลีคงที่ ยอดขายปลาเทราต์ในช่วงคริสต์มาสไม่สูงมากนัก

แผนภูมิที่ 10 สถานการณ์ราคาปลาเทราต์หน้าฟาร์มในตลาดอิตาลี

ปลาน้ำจืด (Freshwater fish)

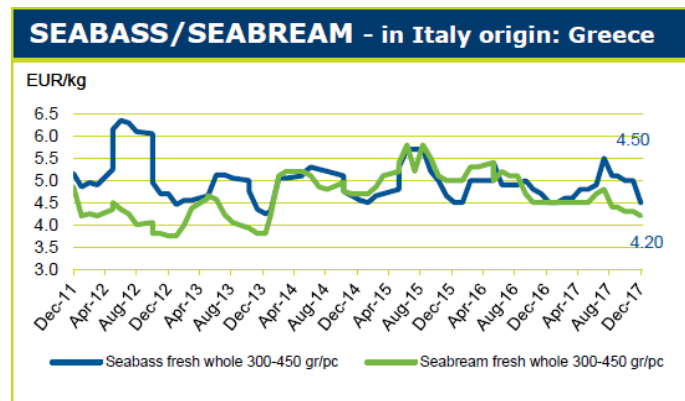
ช่วงนี้ยอดขายปลา carp ในอิตาลีและเยอรมันสูง แต่ราคายังคงที่หรือลดลงเล็กน้อย ปริมาณผลผลิตปลา Nile perch พื้นที่ัวหลังจากผ่านช่วงที่ปลาขาดตลาดในไตรมาสที่ 3 ราคาขายปลีกลดลงเหลือ 9.99 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ลดลงจาก 17.99 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัมในเดือนตุลาคม

แผนภูมิที่ 11 สถานการณ์ราคาปลาตะเพียนจากฮังการีในตลาดยุโรป

ปลากะพงขาว (Seabass) ปลาตะเพียนทะเล (Seabream) และปลา Meagre³

ตุรกีและกรีซเป็นซัพพลายเออร์รายใหญ่ของตลาดปลากะพงขาวและตะเพียนทะเลในยุโรป ทั้งสองประเทศเพิ่มผลผลิตและส่งออกมากขึ้นในปีนี้ โดยเฉพาะปลาตะเพียนทะเล ทำให้ปลาขนาด 300 – 450 กรัมในตลาดอิตาลีราคาลดลงต่ำสุดในรอบ 4 ปี ปลากะพงขาวขนาดเดียวกันราคาเทียบเท่าระดับราคาเมื่อสองปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นแนวโน้มแบบ seasonal trends และราคาปลากะพงเพาะเลี้ยงในตลาดค้าส่งของสเปนลดลงเล็กน้อย ตามการปรับ seasonal ช่วงคริสต์มาสราคาปลากะพงขาวและตะเพียนทะเลมักลดลง เนื่องจากชนิดสัตว์น้ำทั้งสองนิยมบริโภคช่วงหน้าร้อนมากกว่า อย่างไรก็ตามแนวโน้มราคาที่ราคาจะสูงขึ้นในช่วงต้นปี 2561 อาจไม่เป็นอย่างที่คาด เนื่องจากปริมาณสัตว์น้ำจากตุรกีมาก ผลจากปริมาณสต็อกปลาไว้อ่อนสูงเมื่อปีที่ผ่านมา ขณะที่บริษัทเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ Selonda และ Nireus ของกรีซ มีการควบรวมกิจการ ซึ่งจะช่วยให้ยอดขายบริษัทสูงขึ้น อุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงได้รับการพัฒนา มีการเพิ่มการลงทุน และมีนวัตกรรม ด้านตลาดและการผลิต และมีทิศทางกลยุทธ์ที่ปรับไปในแนวทางที่ดีขึ้น

แผนภูมิที่ 12 สถานการณ์ราคาปลากะพงขาวและปลาตะเพียนทะเลจากกรีซในตลาดประเทศอิตาลี

³ ปลา Meagre เป็นปลากินเนื้อ อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำตามชายฝั่งบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก ตั้งแต่ฝรั่งเศส ถึงเซเนกัล และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน